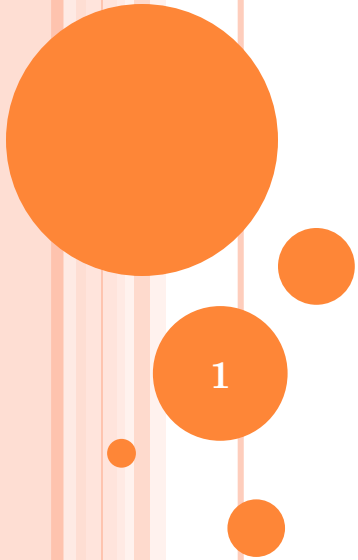

TUTUMLAR

1

TUTUM KAVRAMI VE TANIMI

o TUTUM;

- ✓ Organize olmuş, duygu, inanç ve davranış eğilimleridir,
- ✓ Bireyin belirli bir tutum nesnesine(kişi,yer vb.) yönelik olumlu ya da olumsuz duygu derecesi,
- ✓ Bireyin çevresindeki bir konuya karşı sahip olduğu bir tepki ön eğilimi,
- ✓ Tutumlar, eylemleri ortaya koymadan önce **niyeti** ifade eder,
- ✓ Tutumlar, **fikir** ve **inançlarla** yakından ilgilidir, **deneyimler** de önemlidir,
- ✓ **İş tatmini** ölçümleri, **tutum** incelemesidir,
- ✓ Çalışanların, yöneticilerine, işlerine ve iş arkadaşlarına yönelik duygularının belirlenmesi iş tatminidir,

o Tutum Belirten Sözcükler;

- ✓ Sevme,
- ✓ Beğenme,
- ✓ Hoşlanma,
- ✓ İnanma,
- ✓ Kabullenme,
- ✓ Benimseme,
- ✓ Uygun bulma,
- ✓ Katılma,
- ✓ Onaylama,
- ✓ İsteme,
- ✓ Rızılı olma,
- ✓ Reddetme,

TUTUMLARIN BİLEŞENLERİ

1. Bilişsel(Bilgi),
2. Duyuşsal(Duygusal),
3. Davranış Eğilimi,

1.Bilişsel Bileşen;

- Bir nesnenin **iyi-kötü, olumlu-olumsuz**, olarak yorumlanmasında **bilgi ve değerlendirme**,
- **İnanç** ve beklentilerle doğrudan ilgili,
- Bir süreç, bireyin tutum ögesiyle ilgili bilgiyi öğrenmesi ve mantıktan geçirmesi gerekir,

2.Davranış Eğilimi Bileşeni;

- Bir nesneye davranış sergilemeden önce bireyin hazırlığıdır, **ÖN HAZIRLIK**,

3.Duygusal Bileşen; Tutum ögesine duyulan,

- Sevme,
- Korku,
- Nefret,
- Kıskançlık,
- Sempati,
- Kızma hisleri,
- Hoşgörü,

○ Duygusal Bileşenin Oluşumunda Etkili Öğeler,

- Bilgi ve düşünceler,
- Alınan ödül ve cezalar,
- Geçmişteki deneyimler,

TUTUMLARIN İŞLEVLERİ

1. Uyumlaştırma İşlevi,
2. Yarar Sağlama İşlevi,
3. Değer Yargısı Oluşturma İşlevi,
4. Benlik Koruma İşlevi,
5. Bilgi Sağlama İşlevi,
6. Davranışları Kolaylaştırıcı İşlevi,

1.Uyumlaştırma İşlevi;

- ✓ Kişilerin topluma ve sosyal ortama, çevreye uyumunu sağlar,
- ✓ İnsanlarla ilişki ve iletişimi sağlar, (Değer-Norm)

2.Yarar Sağlama İşlevi;

- ✓ İnsanlar, yarar sağlayacakları ve çıkarlarına uygun seçeneklere daha yakın dururlar,
- ✓ Tutumlar, motive olmayı, işi sevmeyi etkiler, bu da üretime ve kaliteye yansır (Yere çöp atmama-Toplumsallaşma),

TUTUMLARIN İŞLEVLERİ

3. Değer Yargısı Oluşturma İşlevi;

- Değer yargıları, insanların yaşantılarını kolaylaştırır ve çevrelerine uyum sağlamalarına katkıda bulunur,
- Tutumlar, kişilerin düşüncelerini oluşturmalarına ve yansıtmalarına yardımcı olur,
 - Hoşgörü,
 - Çalışkan, Becerikli,
 - Liberal,
 - Demokrat,
 - Dini semboller,
 - Kültürel öğeler,
 - Sosyal norm ve kurallar,

4. Benlik Koruma İşlevi;

- Yetişkinler, yanlış da olsa bilgi, tutum ve davranışlarını kolay değiştiremeyebilirler,
- İnsanlar benliklerini iki yolla savunurlar,
 - Tutum konusunu kabul etmeme, hiç yokmuş gibi davranma,
 - Konuyu çarpıtma, farklı ya da düşük düzeyde algılama,

5. Bilgi Sağlama İşlevi;

- Bilgi, tutum oluşmasında önemli olduğu kadar, tutumlar da bireye bilgi sağlar,

6. Davranışları Kolaylaştırıcı İşlevi;

- Tutum geliştirilen konuda daha kolay davranış gözlenir,
(Bilgi-Tutum-Davranış)

TUTUMLARIN YAPISAL ÖZELLİKLERİ

1. Tutumun Konusu,
2. Tutumun Yönü,
3. Tutumun Derecesi,
4. Yoğunluk,
5. İki Yönlü Çekim,
6. Diğer Tutumlarla İlişki ve merkezilik ,
7. Tutumun Bilişsel Karmaşıklığı,
8. Tutumun Esnekliği,
9. Öğeler Arası Tutarlılık,
10. Tutumlar Arası Tutarlılık,

1.Tutumun Konusu;

- ✓ **Somut** Tutum Objeleri; Toplum Grupları, Sendikalar, İş Grupları,
- ✓ **Soyut** Tutum Objeleri; Tutuculuk, Liberalizm, Kuşku, Güven,

2.Tutumun Yönü;

- ✓ **Olumlu** Yön;Eğilim, Yanaşma,
- ✓ **Olumsuz** Yön; Kaçma, Uzaklaşma,

3.Tutumun Derecesi; Bir objeye karşı eğilim açısından en olumludan en olumsuzaya doğru her hangi bir yerinde olmak,(**Çok Katılıyorum, Katılıyorum, Kararsızım, Katılmıyorum, Hiç Katılmıyorum,**)

4.Yoğunluk; Tutumun duygusal ögesinin gücü ya da duygusal içeriği,

5.İki Yönlü Çekim; Tutum bileşiminde aynı anda hem olumlu hem olumsuz unsurların olması,**Yanaşma-Kaçınma**
Çatışması, Ambivalanik yaklaşım,

TUTUMLARIN YAPISAL ÖZELLİKLERİ

6. Diğer Tutumlarla İlişki ve merkezilik ;

- ✓ Kişi belli bir tutumu merkezileştirerek tüm yaşamına ve tüm davranışlarına yön verebilir, (Din, Futbol, Şans oyunları,)

7.Tutumun Bilişsel Karmaşıklığı;

- ✓ Bireyin tutum objesi hakkında sahip olduğu bilgisinin azlığı ya da çokluğu,
- ✓ Bir konuya ilgi duyan kişi, daha fazla bilgi sahibi olmak ister, (Antibiyotikler)

8.Tutumun Esnekliği;

- ✓ Çeşitli baskılar altında değişebilme kolaylığı ya da katılığı,
(HIV/AIDS' in bulaşma yollarına karşı tutumun eğitimle değişmesi),

9.Öğeler Arası Tutarlılık;

- ✓ Bilişsel, duygusal ve davranışsal öğeler arasındaki tutarlılık,
- ✓ (Diş ipinin diş sağlığı açısından önemi-İnanıyor- Kullanıyor)
(Sigara kanser yapar-İnanıyor-İçmiyor)

10. Tutumlar Arası Tutarlılık;

- ✓ Kişinin bir tutumunun diğer tutumlarıyla tutarlılık göstermesi,
(Yüksek öğrenimli, Sigara içmiyor, Yere çöp atmıyor)

TUTUMLARIN OLUŞUMU

TUTUMLARIN OLUŞUMUNDA ETKİLİ FAKTÖRLER

- 1.Kişilik,
- 2.Aile,
- 3.Eğitim, Toplumsallaşma,
- 4.Ekonomik Statü ve Sosyal Sınıf,
- 5.Zihinsel ve Bilgisel Faktörler,
- 6.Fizyolojik Faktörler,
- 7.Akranlar ve Referans Gruplar,
- 8.Grup Üyeliği Faktörü,
- 9.Deneyim,
- 10.Ödül ve Ceza,
- 11.Yaşanılan Çevre ve Mekan,
- 12.Ulusal Köken, Din,
- 13.Kültürel Etkiler,
- 14.Meslek,
- 16.Kiőisel Etkilenme,
- 17.Özel İlgi Alanları,
- 18.Kitle İletişim Araçları,

TUTUMLARIN OLUŞUMU

TUTUMLARIN OLUŞUMUNDA ETKİLİ FAKTÖRLER

1.Kişilik;

- ✓ Dıőa dđnük-İçe dđnük,
- ✓ İyimser-Kđtđmser,
- ✓ A tipi-B tipi,

2.Aile; Tutum oluşumunda en gđçlü etkiye sahip,

- ✓ Dinsel,
- ✓ Siyasal, tutumların ilk kaynağı,
- ✓ Demokratik aile=Demokratik çocuk,

3.Eğitim;

- ✓ Eğitim arttıka, liberal ve hoőgđrđlđ tutum,

4.Ekonomik Statđ ve Sosyal Sınıf;

- ✓ Arttıka marka đrđnlere(Adidas/Converse/Lacose) tutum,
- ✓ Toplumsal tabakalar(Đst/Orta/Alt) arasında çatıőma,

TUTUMLARIN OLUŞUMU

TUTUMLARIN OLUŞUMUNDA ETKİLİ FAKTÖRLER

5.Zihinsel ve Bilgisel Faktörler;

- ✓ Mantık/Uslamlama kullanma-Bilgi arttıkça tutum alanı artar,

6.Fizyolojik Faktörler;

- ✓ İnsan yaşlandıkça deneyim artar, tutumlar etkilenir, tutuculuk, yeniliğe karşı, eskiye sempati,

7.Akranlar ve Referans Gruplar;

- ✓ Çocuklar büyüdükçe, tutumların oluşmasında anne-baba etkisi azalır, yerini akranlar alır,
- ✓ Gençlikte tutumların kaynağı **akran gruplarken**, daha sonra yerini **referans gruplara(uzman,bilim adamı, meslek elemanı)** bırakır,

8.Grup Üyeliği Faktörü;

- ✓ Çevreci bir gruba üye olan biri, çevreye daha duyarlı tutum geliştirir, (Yeşilay'da çalışıyor, içki içmiyor),

9.Deneyim;

- ✓ Deneyim arttıkça, tutumların oluşmasında önemli payı olur,

TUTUMLARIN OLUŞUMU

TUTUMLARIN OLUŞUMUNDA ETKİLİ FAKTÖRLER

10.Ödül ve Ceza;

- ✓ Ödül, olumlu tutum; ceza olumsuz tutum ya da caydırma,
- ✓ Cezayı minimize, ödülü maksimize edecek tutumlar geliştirmeli,

11.Yaşanılan Çevre ve Mekan; Kişinin;

- ✓ Kent-Kır,
- ✓ Doğu-Batı,
- ✓ Apartman-Müstakil Evde yaşamak tutumları etkiler,

12.Ulusal Köken, Din;

- ✓ Farklı kültürlere/toplumlara, dinlere farklı tutumlar geliştirilir, (Yunanlılar/Türkler; Hıristiyanlık/İslamiyet/Musevilik vb. hoşgörü geliştirme),

13.Kültürel Etkiler;

- ✓ Doğu-Batı Toplumlarında aile bireyleri(Baba,Anne/Çocuklar/Dede/Nine bağlarına karşı tutum farklılığı),

TUTUMLARIN OLUŞUMU

TUTUMLARIN OLUŞUMUNDA ETKİLİ FAKTÖRLER

14.Meslek;

- ✓ Bir öğretmen ve bir çocuk hekimi bir mühendise göre çocuklara daha duygusal tutum geliőtirebilir,

15.Toplumsallaşma(Başarılı,Başarısız);

- ✓ Bir çocuk, ebeveynleri, ailesi ve öğretmenlerinden etkilenir,

16.Kiőisel Etkilenme;

- ✓ Birey kendine **model** seçtiği unsurlardan önemli ölçüde etkilenir,
- ✓ Model alınan kişiler iyi-kötü tutumların gelişiminde önemli,

17.Özel İlgi Alanları;

- ✓ Hayvanları çok seven-Hayvanları Koruma Cemiyeti,

18.Kitle İletişim Araçları;

- ✓ Tutumların oluşmasında önemli etken,
- Tv, Radyo,
- İnternet,
- Gazete, Dergi,
- Medya vb.,

TUTUMLARIN DEĞİŞTİRİLMESİ

Tutum Değiştirmenin Önemi;

- ✓ Tutum olgusu durağan değil, dinamiktir,
- ✓ Eğitimciler, politikacılar, liderler, iş adamları, yöneticiler insanların tutumlarını değiştirmek isterler,
- İş yerinde yapılacak değişiklikler,
- Piyasaya yeni bir ürün sürmek(Ambalaj, renk, biçim, isim-ses, amblem benzerliği; Sony/Sanyo vb.),

TUTUM DEĞİŞTİRME YAKLAŞIMLARI

1.Öğrenme Yaklaşımları,

- a. **Davranışçı Öğrenme Kuramı(Watson, Thorndike)** ;Klasik Şartlanma (Tepkisel Koşullanma),Edimsel/Araçsal Şartlanma/Pekiştirme (**Skinner**),
- b. **Bilişsel Öğrenme(Gestalt Okulu-Piaget)**; Anlama, Algılama, Düşünme, Duyuş, Yaratma,
- c. **Duyuşsal Öğrenme Kuramı**; Benlik gelişimi-Öz güven, Ahlak gelişimi,
- d. **Nörofizyolojik Temelli Öğrenme**; Beyin biyokimyasındaki değişiklikler, snaptik bağlar (Stres yönetimi, Beslenme, Egzersiz vb. önemli),

2.İşlevsel Yaklaşımlar,

- a. Araçsal İşlev,
- b. Benlik Koruyucu İşlev,
- c. Değer İfade Edici İşlev,
- d. Bilgi İşlevi,

3.Bilişsel Tutarlılık Yaklaşımları,

- a. Heider'in Denge Kuramı,
- b. Bilişsel Tutarlılık Kuramı,
- c. Bilişsel Tutarsızlık Kuramı,

4.Algısal Yaklaşımlar,

5.İkna Edici İletişim,

- a. Kaynakla İlgili Etmenler,
- b. Mesajla İlgili Etmenler,
- c. Araç ve Ortamla İlgili Etmenler,

TUTUM DEĞİŞTİRME YAKLAŞIMLARI

1.ÖĞRENME YAKLAŞIMLARI;

- a. **Davranışçı Öğrenme Kuramı(Watson, Thorndike)** ;Klasik Şartlanma (Tepkisel Koşullanma),Edimsel/Araçsal Şartlanma/Pekiştirme (**Skinner**),
 - b. **Bilişsel Öğrenme(Gestalt Okulu-Piaget)**; Anlama, Algılama, Düşünme, Duyuş, Yaratma,
 - c. **Duyuşsal Öğrenme Kuramı**; Benlik gelişimi-Öz güven, Ahlak gelişimi,
 - d. **Nörofizyolojik Temelli Öğrenme**; Beyin biyokimyasındaki değişiklikler, snaptik bağlar (Stres yönetimi, Beslenme, Egzersiz vb. önemli),
- ✓ Tutumlar;
 - ❖ Öğrenmeler,
 - ❖ **Deneyimler**,
 - ❖ **Sosyal olanaklarla** (işletmenin yemek, servis gibi olanakları, çalışanlarda olumlu tutum), değiştirilebilir,

TUTUM DEĞİŞTİRME YAKLAŞIMLARI

2.İŞLEVSEL YAKLAŞIMLAR;

Dört ihtiyaç grubunun giderilmesinde tutumların işlev gördüğü ileri sürülmektedir,

a. ARAÇSAL İŞLEV;

- **Hedonist görüşe** dayanır; Kişi acıdan kaçır, zevk veren şeylere yönelir,
- Ödül, olay ve objelere olumlu,
- Ceza, ise olumsuz tutum gelişimine neden olur,

b.BENLİK KORUYUCU İŞLEV;

- Birey çeşitli konulara karşı tutumlar geliştirerek, benliğini korumaya çalışır: Dindar birinin eski bilgi ve tutumuna ters düşen yeni bilgilere karşı çıkması,

c.DEĞER İFADE EDİCİ İŞLEV;

- Bireylerin merkezine aldıkları değerlerle çelişen tutumlar kolayca değiştirilir, terk edilir,

“Dini mezheplere hoşgörülü olmayan bir partiye daha önce geliştirilmiş olumlu tutumun değişmesi”

“Ulusal değerler – AB’ye olan tutum”,

d.BİLGİ İŞLEVİ;

- Oturmuş bir tutum bilgi işlevi görür,
- Bazen tutum, dışarıdan alınan yeni bilgilerle şekillenebilir,

TUTUM DEĞİŞTİRME YAKLAŞIMLARI

3.BİLİŞSEL TUTARLILIK YAKLAŞIMLARI;

- Bireyin bilişsel sisteminde tutarsızlık olabilir, birey bunu gidermek için tutum değiştirebilir,
- **Tutarsızlık Nedenleri;**
 - Çelişkili roller “okulda öğretmen-evde baba”,
 - Toplumsal değişime ayak uyduramama,
 - İdeallere ters düşen dış baskılar,
 - Daha önce edinilen bilgiye ters düşen bilgiler edinme,

TUTUM DEĞİŞTİRME YAKLAŞIMLARI

BİLİŞSEL TUTARLILIK YAKLAŞIMLARI

a. HEİDER'İN DENGELİ KURAMI;

- İnançlar dengesiz olduğunda stres oluşur, bu durum tutum değişimi için baskıya neden olur,
- **Dengeyi etkileyen iki temel faktör:**
 - **İnancın duygusal niteliği** (Sevme, hayran olma, tasvip etme),
 - **İnancın dayanışması** (Benzerlik, yakınlık),
- Dengesizliğin olduğu durumlarda bireyler kararlı bir yapıya ulaşabilmek için tutumlarında değişiklik yaparlar, (Evrin Teorisi/Adem ile Havva ?)
- **Denge Kuramının Sonuçlarına Göre Şu Prensiplere Ulaşılabilir:**
 - Mantıksız ve dengesiz ilişkiler rahatsız eder ve uzun sürmez,
 - Mantıklı ve dengeli ilişkiler hoş gider ve süreklilik gösterir,
 - İnsan duygu ve düşünce açısından kendine benzeyenlerden hoşlanır,
 - Genellikle insanlar birinden hoşlandığında, onun his ve düşünce dünyasının kendininkine benzer olduğunu varsayar,

TUTUM DEĞİŞTİRME YAKLAŞIMLARI

BİLİŞSEL TUTARLILIK YAKLAŞIMLARI

b.BİLİŞSEL TUTARLILIK KURAMI;

- Bireyin sevdiği bir kişinin sevmediği bir kişi hakkındaki olumlu konuşmalarından etkilenen birey, her iki kişiye karşı olan tutumunu yeniden konumlandırır,
- Sevmediği kişiye karşı olan negatif tutumu biraz yumuşatabilir,
- Sevdiği kişiye karşı olan olumlu tutumunda belli ölçüde azalma olabilir,

c.BİLİŞSEL TUTARSIZLIK KURAMI;

- ✓ Tutum değiştirme, inançlar arasındaki çatışmadan kaynaklanır, **(Evrin Teorisi/Adem ile Havva ?)**
- ✓ Bireyin iç dünyasında tutarsızlık varsa, duygu ve davranışları arasında tutarlılık sağlamaya çalışır,

TUTUM DEĞİŞTİRME YAKLAŞIMLARI

4.ALGISAL YAKLAŞIMLAR;

- Tutumların değişiminin daha çok algılama ile ilgili bir süreç olduğu ileri sürölmekte,
- Yeni gelişmekte olan bir yaklaşım,

TUTUM DEĞİŞTİRME YAKLAŞIMLARI

5. İKNA EDİCİ İLETİŞİM;

- Önemli yaklaşımlardan biri,
- **İkna Edici İletişim Yaklaşımına Göre, Tutum Değişiminde;**
 - **Yüz yüze ilişkiler**, kitle iletişiminden daha etkili,
 - **İnanırlılığı yüksek kaynak** bilgileri önemli,
 - **Alıcının iletişime katılması** etkili (inter aktif eğitim),
 - **Grup** önemli bir etken,
 - **Gerçeklere ve bilimselliğe** dayanan bilgi sonucu elde edilen tutum daha güçlü,

a. KAYNAKLA İLGİLİ ETMEN;

- ✓ Arkadaş grupları tutum değişiminde önemli (Sigara, müzik),
- ✓ Kaynağa verilen değer yükseldikçe tutum değişikliği artar (Resmi Gazete-TV söyledi)

b. MESAJLA İLGİLİ ETMEN;

- ✓ Mesajın kişinin yapısına uygun olması iletişimi ve ikna olmayı sağlar (İlgi, İhtiyaç, Kişilik, vb.), (Mercedes otomobil-CYBE-TV Programı-Futbol)

TUTUM DEĞİŞTİRME YAKLAŞIMLARI

5. İKNA EDİCİ İLETİŞİM;

c. ALICI İLE İLGİLİ ETMENLER;

o Alıcının kişilik özellikleri:

- Bağlılık, saygınlık,
- Kendine güven,
- Zeka,
- Cinsiyet,
- Kendine güven, öz güveni yüksek olanları ikna etmek ve tutum değiştirmek kolay olmayabilir,

d. AMAÇ İLE İLGİLİ ETMENLER;

- o Yeni bir fikrin kabulü veya farklı bir amaca yönelme, tutum değişimine neden olabilir,

BİLGİ, TUTUM VE DAVRANIŞ ARASINDAKİ İLİŞKİLER

- Bilgi, tutum ile davranış arasında her zaman doğrudan bir ilişki kurulamaz,
- İnsanların tutumları her zaman ve her yerde davranışa dönüşmeyebilir,
- **TUTUMLARIN DAVRANIŞA DÖNÜŞMESİNİ ETKİLEYEN FAKTÖRLER;**
 - Tutumun kuvvet derecesi (Aşırı tutuculuk-İstemek),
 - Çevresel faktörler,
 - Davranışın sonuçlarına ilişkin beklentiler, ödüllendirileceği beklentisi olan çalışan performansını artırır,
 - Yararlılık,
 - Pratik kullanılabilirlik,
 - Değer ve normlar,
 - Öğrenme süreçleri,
 - Alışkanlıklar,

TUTUM ARAŐTIRMALARI VE TUTUM ÖLÇME

TUTUM ÖLÇÜMÜNDE DİKKAT EDİLECEK HUSUSLAR;

- **Güvenilirlik:** Ölçümlerin aynı koşullar içerisinde tekrarlanması halinde aynı veya benzer sonuçlar vermesi(Cronbach alfa katsayısı),

- **Güvenirligi Etkileyen Etkenler;**
 - Ortam koşulları,
 - Sosyal baskı,
 - Önermelerin niteliği,
 - Anketörün davranışı,
 - Soru ya da önerme sayısı (fazla ya da az olursa doğruluk azalır),
 - Ölçülebilirlik, puanlanabilirlik,

TUTUM ARAŐTIRMALARI VE TUTUM ÖLÇME

TUTUM ÖLÇME YÖNTEMLERİ;

1. **Ölçekler:**Kişinin kendi ifadelerine dayanır (Pek çok ifadeden oluşan önermeler),
2. **Davranışların Gözlenmesi,**
3. Kısmen yapılandırılmış bir uyarıcıyı yorumlama biçimine göre tutum ölçümü(yansıtmalı ölçüm),
4. Kişiyeye verilen bazı iş ve görevleri uygulayış biçiminin gözlenmesine dayalı ölçüm,
5. **Kişinin fizyolojik tepkilerine dayanan ölçümler** (Fizyolojik ölçme yöntemleri-Psikiyatrik muayeneler),

TUTUM ÖLÇEKLERİ

1. Likert Tipi Ölçek,
2. Thurstone Ölçeği,
3. Guttman Ölçeği,
4. Bogardus'un Sosyal Uzaklık Ölçeği,
5. Osgood'un Duygusal Anlam Ölçeği,

1.LİKERT TİPİ ÖLÇEK;

- Bir tutumsal obje ile ilgili ifadeler bulunur,
- Yanda seçenekler bulunur.Önermeye en olumludan, en olumsuzu doğru ne derecede katılıp katılmadığı belirlenir, her ifadeye en olumludan en olumsuzu doğru 1,2,3,4,5 puan verilir,
- Her bireyin önermelere verdiği yanıtların puan toplamı ya da ortalaması onun tutum puanını oluşturur,
- Önermelerden her birinin toplam puanla ya da ortalama puanla bağıntısı aranır, bu Cronbach alfa katsayısıdır, güvenilirliği verir, değer 1.0'a yaklaştıkça güvenilirlik artar, 0.80 değeri iyidir,

TUTUM ÖLÇEKLERİ

2.THURSTONE ÖLÇEKLERİ;

- Sosyal tutumları belirten tutum cümleleri kullanılır,

3.GUTTMAN ÖLÇEĞİ (BİRİKİMLİ ÖLÇME TEKNİĞİ);

- Soru ya da yargı şeklinde ifadeler belirlenir,
- Bireyin tutumunun yönünü ve gücünü belirler,
- Yargılar “zayıftan-Kuvvetliye ; Olumludan-Olumsuzu ; Küçükten-Büyüğe” doğru sıralanır,

4.BOGARDUS’UN SOSYAL UZAKLIK ÖLÇEĞİ;

- Sosyal uzaklık ölçeklerinde amaç, insanlar veya gruplar arasındaki anlaşma ve uyuşumun derecesini ve örgütsel ilişkilerin niteliğini (olumlu-olumsuz) ölçmektir,

5.OSGOOD’UN DUYGUSAL ANLAM ÖLÇEĞİ;

- Pek çok sayıda sıfattan belirli sıfat çiftleri türetilmiştir,
- Çok sayıda sıfat faktör analizine tabi tutulmuş, sonunda üç ayrı faktör ortaya çıkmıştır,
- **DEĞERLENDİRME BOYUTU;** “İyi-Kötü ; Temiz-Pis ; Güzel-Çirkin”,
- **GÜÇ BOYUTU;** “Sert-Yumuşak ; Ağır-Hafif”,
- **FAALİYET BOYUTU;** “Hızlı-Yavaş ; Aktif-Pasif ; Sıcak-Soğuk”,

KAYNAKLAR

- Güney, Salih.,(2000). Davranış Bilimleri, Ankara :Nobel Yayın Dağıtım, 2.bs,
- Özkalp ,Enver (ed).,(1997). Davranış Bilimlerine Giriş, T.C. Anadolu Üniversitesi Yayınları No. 173, Açıköğretim Fakültesi Yayınları No. 75, Eskişehir.
- Barlı, Ö.,(2010).Davranış Bilimleri ve Örgütlerde Davranış. Erzurum: Afşar Matbaacılık, 4.bs.